

ÄRIEETIKA KOODEKS

AS Ida-Tallinna Keskhaigla (edaspidi: ITK) ärireeetika koodeks on loodud, et ühtlustada ITK töötajate teadlikkus eetilise käitumisest arvestades ITK äritegevust, juurutada üheselt arusaadavad normid meie igapäevasesse tööellu ning aidata ITK töötajatel käituda vastavalt haiglas kehtestatud ja üldtunnustatud väärtustele. Käesolev juhend annab indikatsiooni, kuidas käituda, et minimeerida võimalusi korruptsiooniilmingute tekkimise suhtes.

1. MÕISTED

Korruptsioon on ametikohaga kaasneva usalduse kuritarvitamine ja ametikoha ära kasutamine isikliku kasu saamise eesmärgil.

Korruptiivne tulu on tulu või soodustus, mis on saadud ametiisiku tööülesannete täitmise eest või ametikohustuste rikkumise eest.

Altkäemaks on nii rahaline kui muu hüve (kingitused, koolitusreisid, soodustused jms), mida ametiisik saab tööülesannete täitmise rikkumise eest.

Ametiisik on töötaja, kel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund. Ametiseisundi kuritarvitamine on sellise otsuse või toimingute tegemine, millega luuakse eelis mõnele isikule, tema lähedasele või mõnele kolmandale isikule. Otsuse tegemise pädevuseks loetakse ka otsuse tegemises osalemist või otsuse sisulist suunamist (nt hankekomisjoni liikmena, tehnilise kirjelduse ettevalmistamisel osalemine, pakkumuste kvaliteedi hindaja või muus töögrupis osalemine).

Huvide konflikt tekib siis, kui töötajal või tema lähedasel on isiklik huvi otsuses või toimingus, mida ta ise peab tegema või mida ta saab mõjutada. Huvide konflikt ei ole korruptsioonivorm, vaid olukord, mis võib viia korruptsioonini.

Onupojapoliitikaga on tegu juhul, kui eelispositsioonis on lähisugulased ja-hõimlased, sõbrad.

Seotud isik on:

- isiku abikaasa, otsejoones sugulane, õde või vend, õe või venna alane sugulane, abikaasa otsejoones sugulane, abikaasa õde või vend või kui isikutel on ühine majapidamine.
- isik on teise isiku töötaja, töötaja abikaasa või otsejoones sugulane (töötaja on isik, keda loetakse töötajaks töölepingu seaduse alusel. Seotud isikuteks on tööandja ja tema töötaja, kuid ka töötaja abikaasa, lapsed, vanemad jne.
- isik, kellele kuulub üle 10% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- isik, kellele koos temaga seotud isikutega kuulub kokku üle 50% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;

- isikutele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- isik on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige, juhtimis- või kontrollorgani liikme abikaasa või otsejoones sugulane (juriidilise isikuga seotud isikuteks on muu hulgas juhatuse või nõukogu liige, audiitor, revident, likvideerija, pankrotihaldur, välismaa äriühingu filiaali juhataja või Maksu- ja Tolliameti piirkondlikus struktuuriüksuses registreeritud püsiva tegevuskoha tegevjuht, täis- või usaldusühingut esindama volitatud osanik ning eespoolnimetatud isikute abikaasad, vanemad, lapsed jne.

Otsus on teise isiku õiguse või kohustuse tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud otsustus, millega reguleeritakse üksikjuhtumit või piiritlemata arvu juhtusid, sealhulgas asutuse siseakt.

Toiming on teisele isikule õiguslikku või vältimatut faktilist tagajärge põhjustav tegevus, mis ei ole otsuse tegemine. Toiming võib seisneda menetlustoimingu tegemises, tegevusetuses või viivituses.

2. ÄRIEETIKA ÜLDALUSED

Korruptsioonina ei mõisteta Eesti õigusruumis ainult rahaliste vahendite üleandmist mõne eelise saamiseks (nn altkäemaks või pistis), vaid korruptiivse tulu saamist üldiselt. Korruptsioonivastane seadus (§ 4 lg 1) määratleb korruptiivse tuluna ametiisikule endale või kolmandale isikule ametiisiku ametikohustuste tõttu pakutud või ametiisiku poolt nõutud varalist või muud soodustust, samuti ametiisiku kohustusi rikkudes saadud soodustust. Korruptiivseks ei loeta soodustust, mis ei ole seostatav ametikohustusega või mida saab üheselt mõista tavapärase viisakusavaldusena.

Iga haigla töötaja on oma töökohustusi täites ametiisik, kes peab vältima huvide konflikti, onupojapoliitikat ning kinni pidama otsustus- ja toimingupiirangutest.

ITK ei aktsepteeri ühtegi toimingut, mis ilmutab korruptiivse teo tundemärke või mis kannab endas korruptsiooni ette valmistava või varjava tegevuse tunnuseid (nt (kulu)dokumentidel andmetega manipuleerimine).

Vastutuse ulatus ja karistusemäärad, mis on ette nähtud ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju või siseteabe korruptiivse kasutamise eest, on sätestatud korruptsioonivastase seaduse 4. peatükis.

Eetiline töökultuur sünnib juhtkonna ja iga töötaja panusest.

3. ITK TÖÖTAJA KÄITUMISJUHEND

- 3.1. ITK töötaja ei osale üheski tegevuses, mis otseselt või kaudselt viib või võib viia korruptsioonini.
- 3.2. ITK töötaja annab viivitamatult oma vahetule juhile teada, kui tal tuleb võtta vastu otsus või teostada toiming seotud isiku suhtes ning taandab ennast otsustusest või toimingu tegemisest.
- 3.3. ITK töötaja ei jaga teadlikult valeinfot, ei oma isiklikest põhjustest ajendatud eelistusi ega käitu ebaõiglaselt (nt turu mõjutamise eesmärgil).

- 3.4. ITK töötaja ei avalda ettevõtjatele infot, mis võiks anda sellise info valdajale eelise teiste ettevõtjate ees.
- 3.5. ITK töötaja ei kauple oskus- ega siseteabega ehk töötaja hoiab konfidentsiaalsena igasuguse tundliku info, mis on töötajale teatavaks saanud tema ametialase tegevuse käigus, kuid mille lekitamise eest pakutakse talle meelega. Samuti ei küsi ega võta ITK töötaja vastu tasu sellise informatsiooni eest, mida ta on kohustatud jagama tasuta (nt konsultatsioon).
- 3.6. ITK töötaja hoidub igasugusest enda ametikohustuste ja erahuvide vastuolust (nn huvide konflikt), kus erahuvid võivad mõjutada ametikohustuste täitmist (isiklik huvi otsuses või toimingus, mida ta ise peab tegema või mida ta saab mõjutada).
- 3.7. ITK töötaja ei kasuta oma sotsiaalset ega professionaalset positsiooni mõjuvõimuga kauplemiseks, kus hüve saaja ei saa ise otsustada, kuid oma positsiooni tõttu saab ta otsustajat mõjutada.
- 3.8. ITK töötaja ei võta üheltki ettevõtjalt ega ettevõtjaga seotud isikult vastu raha ega rahaga samalaadset likviidset vara (sh kinkekaardid, lennupiletid, reisi teenused, krüptoraha, väärismetallid, vääriskivid jmt).
- 3.9. ITK töötaja võib mõistlikul määral (kuni 50 EUR väärtuses ühe kalendriaasta jooksul ühe ettevõtja kohta) vastu võtta väheväärtuslikke (reklaam)kingitusi/ meeneid/meelega (kommid, suupisted, küpsised, lilled jmt).
- 3.10. Kui ITK töötaja ei oska adekvaatselt hinnata kingituse väärtust, siis keeldub ta sellise kingituse vastuvõtmisest.
- 3.11. ITK töötaja võib osaleda ettevõtja organiseeritud ja tasutud koolitustel, messil, seminaril või konverentsil (edaspidi nimetatud: koolitus; nt riigihanke objektiga otseselt seotud koolitused, mis on ette nähtud hanke alusdokumentides) koolitusel osaleja vahetu juhi teadmisel ning konkreetse koolituse aktsepteerimisel. Eelistatud on siseriiklikud koolitused ning koolitused, mis toimuvad konkreetse soetatava seadme tootja koolituskeskuses.
- 3.12. ITK töötaja ei osale koolitusel, mille toimumiskoht on koolituse peamine tõi benuumber ning koolituse toimumiseks valitud aasta aeg on konkreetse geograafilise piirkonna peamine turismihoo aeg.
- 3.13. Koolituse asukohas katab ITK töötaja ise kõik kulud, mis on seotud lisasündmustega - nt mis hõlmavad seltskondlikke, sportlikke ja/või vabaajategevusi ning muulaadset meelelahutust (v.a toitlustamine mõistliku külalislahkuse tähenduses ja raames).
- 3.14. ITK töötaja võib osaleda ettevõtjate korraldatud koosviibimisel (nt mõne tähtpäeva puhul, kliendiüritused, lõuna- või õhtusöök vmt), kui sellisel sündmusel osaleva ITK töötaja hinnangul ei ole koosviibimist korraldava ettevõtte huvi sündmuse läbiviimise tulemusena eelise saamine ning ärilõuna hinnanguline maksumus ITK töötaja kohta ei ületa 50 EUR.
- 3.15. Ettevõtjate korraldatud koosviibimistest osavõtmisel ei võta ITK töötaja vastu ühtegi sündmuse raames jagatavat meenet, mis ei ole käesolevas käitumisjuhendis määratletud kui väheväärtuslik kingitus (vt p 3.9).
- 3.16. ITK töötaja kohtleb kõiki ettevõtjaid võrdselt ega loo ühelegi neist eelistingsimusi (nt riigihanke objekti tehnilise kirjelduse koostamisel).
- 3.17. ITK töötaja ei eelista mitte ühelgi viisil mitte ühtegi ettevõtjat meelega pärast, mida too ITK töötajale annab, lubab anda või on andnud.
- 3.18. ITK töötajal on keelatud vastu võtta igasugust meelega, mis käesolevas juhendis ei ole sõnaselgelt märgitud lubatavana – seda nii eelnevalt kui ka peale sellise sündmuse toimumist, mis perspektiivis võib viia korruptsioonini.

4. LISATEAVE

Eetikakoodeksi tõlgendamise küsimuste korral annab lisainfot hankeosakonna juhataja.

Lisainformatsioon korrupsiooni ja eetilise käitumise kohta on leitav:

- Korrupsioonivastane seadus <https://www.rigiteataja.ee/akt/117112017029>;
- Politsei- ja Piirivalveameti kodulehekülg www.politsei.ee;
- Justiitsministeeriumi hallatav kodulehekülg www.korrupsioon.ee;
- Tartu Ülikooli hallatav kodulehekülg www.eetika.ee;
- MTÜ Korrupsioonivaba Eesti (Transparency International Eesti) hallatav kodulehekülg www.transparency.ee.

KOOSTAJAD: Katriin Alasoo, Kristiina Kivirand, Helen Trelin

KOOSKÕLASTATUD: Anne Räsü, Pille Kink, Varje Pohlasalu, Arne Liim, Lea Karik, Ülle Helena Meren, Vivian Arusaar, Raul Veeber, Kalle Müts, Dagny Limbrick, Kersti Reinsalu, Inge Suder, Kristin Lichtfeldt, Eha Rumberg, Taivi Aun, Inge Laats, Signe Roos, Terje Peetersoo, Kristo Kaul, Brigita Tamm, Toomas Sepp, Marko Parve, Angela Paulin, Signe Juhkam, Enno Oinak, Kaidi Traumann

KOOSTAMISE AEG: jaanuar 2019

VERSIOON NR 1